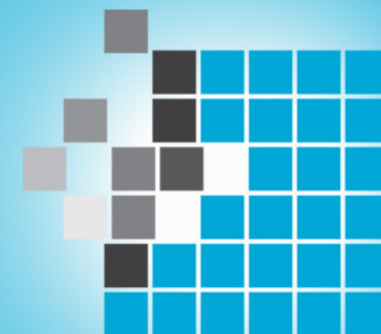

KONFERENCJA BADANIA W EDUKACJI

Warszawa, 19-20 października 2015 r.

Magdalena Kochańska
***Diagnoza SLI – specyficznego
zaburzenia językowego.***

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Specyficzne zaburzenie językowe - SLI

- dysfunkcja wyłącznie w sferze językowej, niepowiązana z innymi nieprawidłowościami rozwojowymi
- trudności w mówieniu, rozumieniu i uczeniu się języka

Kryteria diagnostyczne SLI:

1. **wynik testu językowego znacząco poniżej normy;**
2. inteligencja niewerbalna w normie;
3. sprawny aparat artykulacyjny,
4. brak uszkodzeń neurologicznych i epilepsji,
5. słuch w normie (oraz brak wysiękowego zapalenia ucha w przebiegu ostatnich 12 m-cy),
6. brak towarzyszących całościowych zaburzeń rozwojowych (autyzm, zespół Retta)
7. brak deprywacji środowiskowej

(Bishop, 1999, 2008; Leonard, 2006; Reed, 2012, Krasowicz-Kupis, 2012)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Diagnoza SLI:

- logopedyczna
- psychologiczna
- medyczna

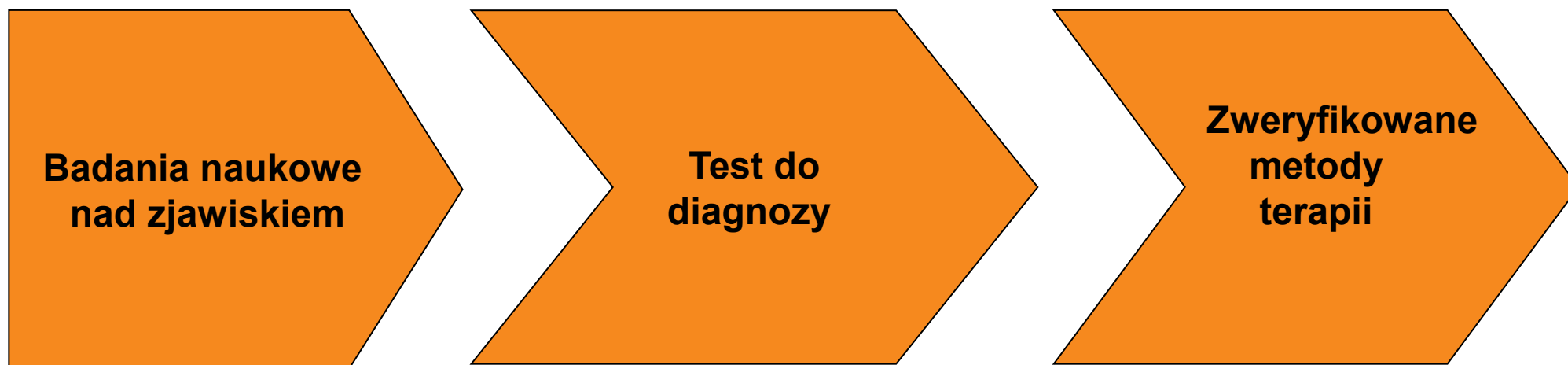
ILOŚCIOWA i JAKOŚCIOWA

- ✓ standaryzowane testy językowe i poznawcze
- ✓ opinie specjalistyczne
- ✓ bezpośrednia obserwacja dziecka
- ✓ wywiad z rodzicami

Na jakim etapie jesteśmy w Polsce?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**DLACZEGO
normalizowany i standaryzowany test jest taki
ważny?**

**SLI jest definiowane behawioralnie poprzez
odniesienie do typowych zachowania
językowego.**

**Aby ocenić poziom rozwoju
językowego dziecka należy się
odwołać do norm!**

TEST ROZWOJU JĘZYKOWEGO - AUTORZY:

Magdalena Smoczyńska

Ewa Haman

Agnieszka Maryniak

Ewa Czaplewska

Grzegorz Krajewski

Natalia Banasik

Magdalena Kochańska

Magdalena Łuniewska

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

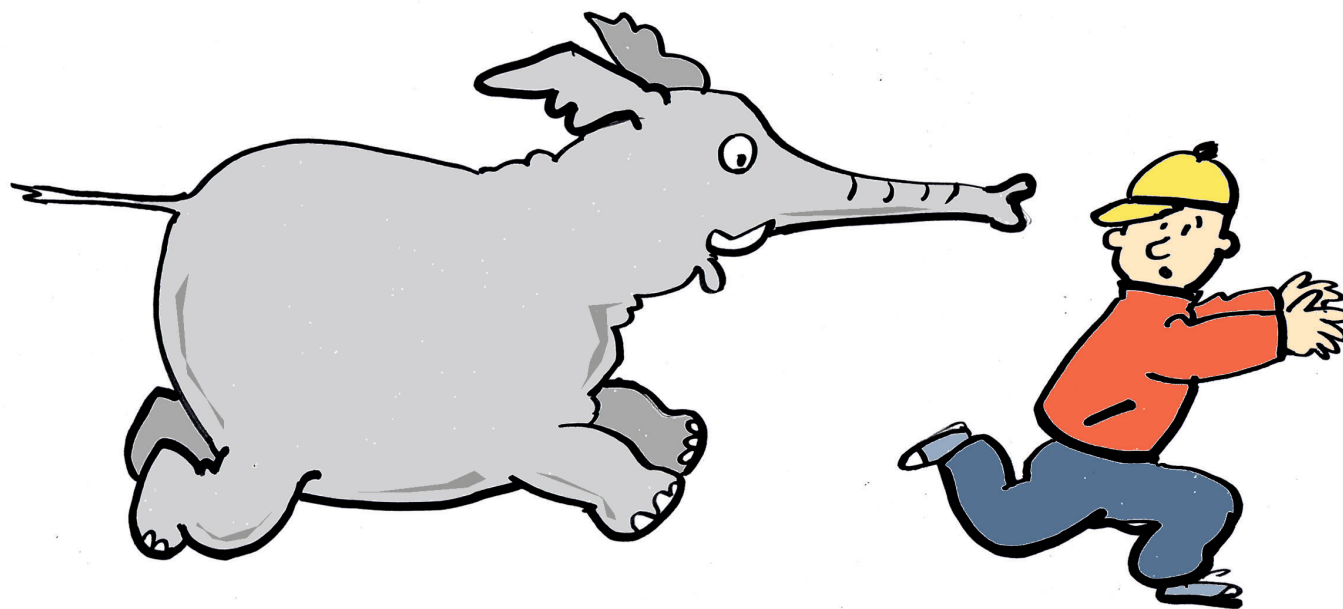
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

TEST ROZWOJU JĘZYKOWEGO i TESTY TOWARZYSZĄCE

ILUSTRACJE: **Justyna Kamykowska**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

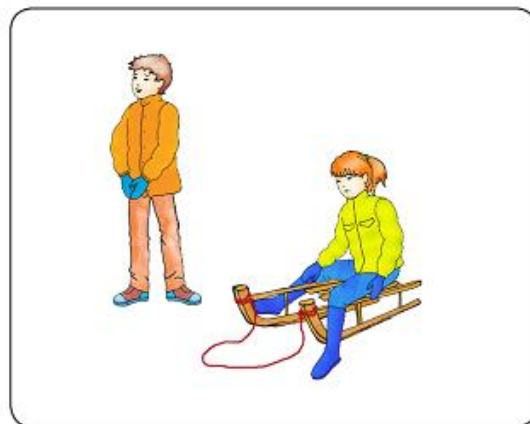

TEST ROZWOJU JĘZYKOWEGO

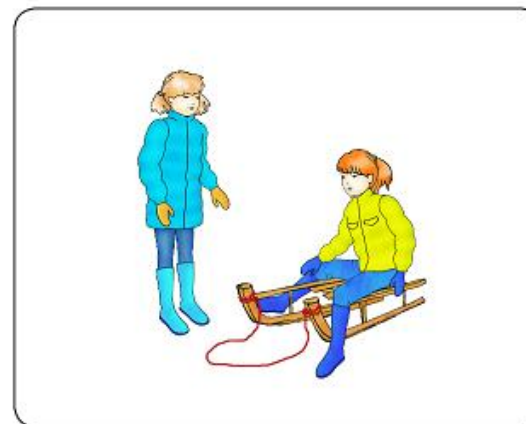
(podtest *Gramatyka - Rozumienie zdań*)

ILUSTRACJE: **Magdalena Wolnicka-Maryniak**

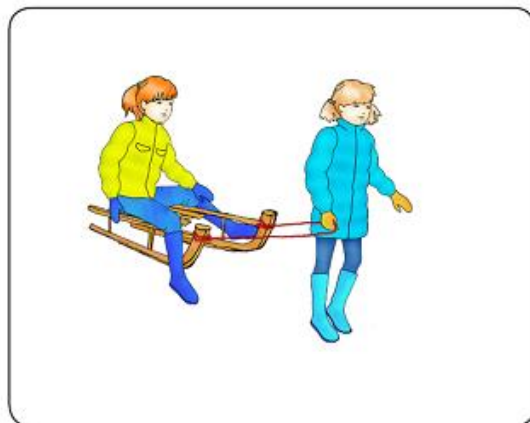
1

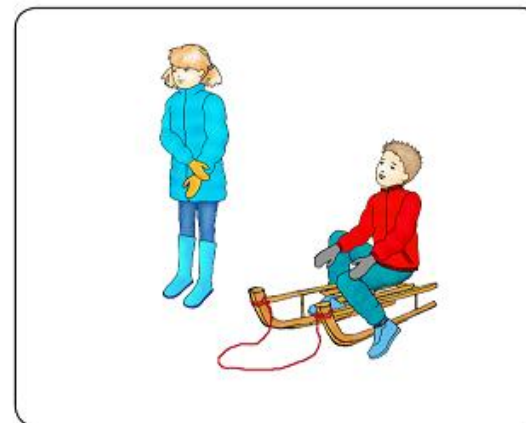
2

3

4

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

TEST ROZWOJU JĘZYKOWEGO

to **kompleksowy zestaw narzędzi do badania poziomu rozwoju językowego dziecka**. TRJ pozwala różnicować dzieci o typowym rozwoju językowym od dzieci z **opóźnionym rozwojem mowy, z SLI** oraz z innymi **zaburzeniami językowymi (LI)**.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

TEST ROZWOJU JĘZYKOWEGO

to pierwsze w Polsce narzędzie umożliwiające diagnozę specyficznego zaburzenia językowego (SLI).

WIEK: 4;0 – 8;11

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Pilotaże: 3 etapy (+ badania kliniczne)

łącznie 501 dzieci (4;0 – 10;11)

- **Pilotaż proceduralny:** sprawdzenie typów zadań (modyfikacja instrukcji)
- **Pilotaż dialektalny:** sprawdzenie materiału językowego (wykluczanie pozycji wrażliwych na różnice dialektalne)
- **Pilotaż główny:** selekcja pozycji (wg charakterystyki psychometrycznej)
- **Badania kliniczne:** dzieci z zaburzeniami (6-17 lat)

TRJ - NORMALIZACJA

Badana próba:

4216 dzieci o typowym rozwoju

w wieku 4;0 – 8;11

- 10 półrocznych grup wiekowych
- od 227 do 628 dzieci w grupie (50% chłopców)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Próba zróżnicowana pod względem:

- 1. Regionu (6 regionów wg GUS)**
- 2. Wielkości miejscowości zamieszkania**
- 3. Wykształcenia rodziców**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

BADANIE NORMALIZACYJNE

- Wspólne badanie dla TRJ i Baterii Testów:
Fonologicznych, Czytania i Pisania IBE
- Przeszkoleni psychologowie
- Dokumentacja (arkusze odpowiedzi, nagrania)
- Kontrola

Próba normalizacyjna

1800 dzieci

- Po 180 w każdej półrocznej grupie wiekowej (50% dziewczynek)
- Zrównoważona pod względem wielkości miejscowości i wykształcenia rodziców

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

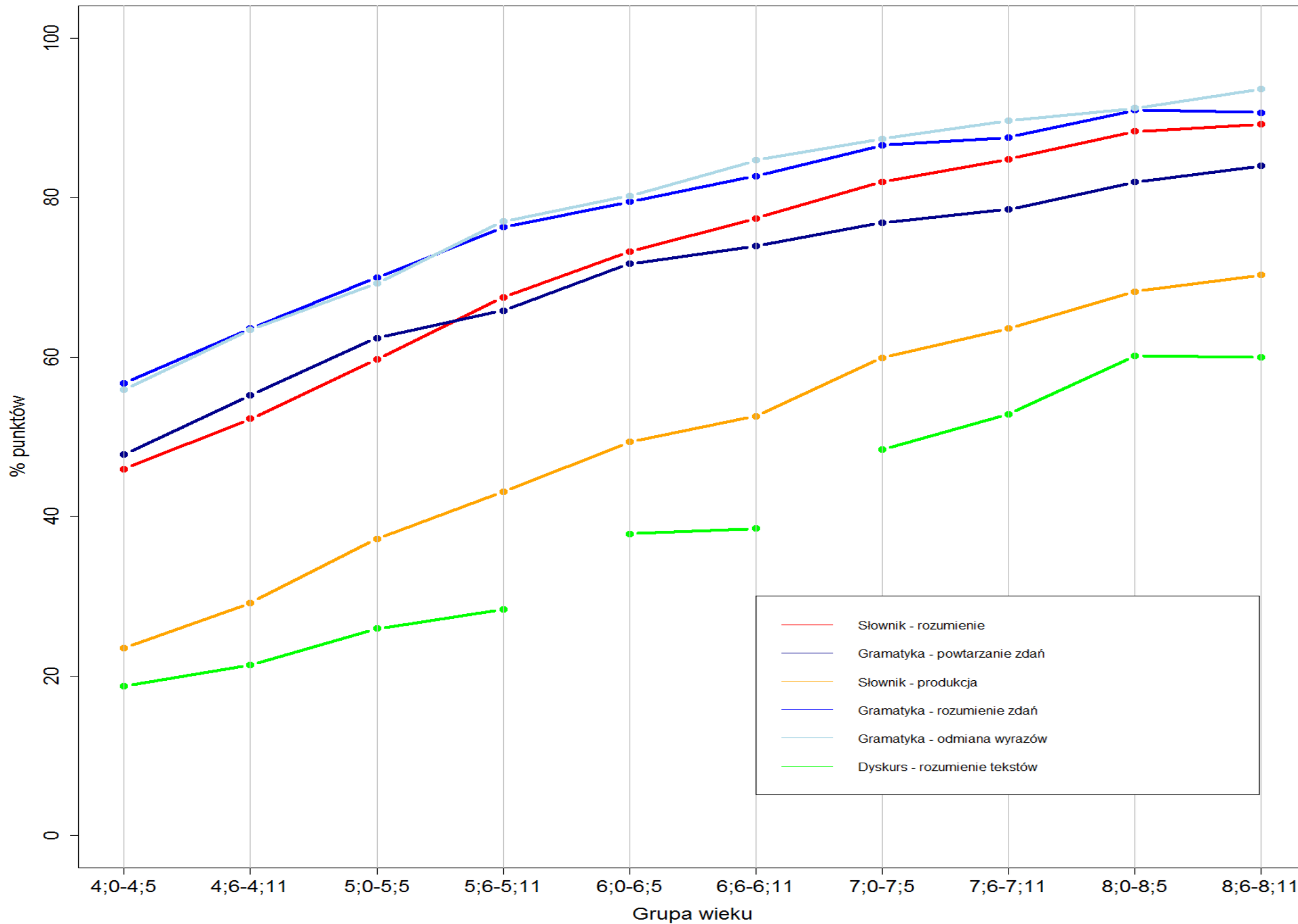
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

TRJ: podstesty

Rzetelność podtestów

(alfa Cronbacha)

Słownik – rozumienie słów $\alpha = 0,64 - 0,78$

Słownik – produkcja słów $\alpha = 0,77 - 0,82$

Gramatyka – rozumienie zdań $\alpha = 0,80 - 0,91$

Gramatyka – powtarzanie zdań $\alpha = 0,86 - 0,94$

Gramatyka – odmiana wyrazów $\alpha = 0,50 - 0,77$

Dyskurs – rozumienie tekstów $\alpha = 0,75$

WYNIK OGÓLNY $\alpha = 0,78 - 0,85$

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Trafność TRJ

Wysokie korelacje z innymi testami:

Test Powtarzania Pseudosłów TPP: $r=0,40-0,65$

ZETOTEST: $r=0,30-0,59$

Bateria Testów Fonologicznych IBE: $r=0,12-0,48$

Bateria Testów Czytania IBE: $r=0,21-0,41$

Skala *Język i Komunikacja*: $r=(-0,29)-(-0,44)$

***Skala Prognoz Edukacyjnych*: $r=0,17-0,42$**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

TRJ: STRUKTURA

SŁOWNIK:

- 1. Produkcja słów**
- 2. Rozumienie słów**

GRAMATYKA:

- 3. Odmiana wyrazów**
- 4. Powtarzanie zdań**
- 5. Rozumienie zdań**

DYSKURS:

- 6. Rozumienie tekstów**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

PRODUKCJA MOWY / MÓWIENIE

SŁOWNIK:

1. Produkcja słów
2. Rozumienie słów

GRAMATYKA:

3. Odmiana wyrazów
4. Powtarzanie zdań
5. Rozumienie zdań

DYSKURS:

6. Rozumienie tekstów

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

RECEPCJA MOWY / ROZUMIENIE

SŁOWNIK:

1. Produkcja słów
2. Rozumienie słów

GRAMATYKA:

3. Odmiana wyrazów
4. Powtarzanie zdań
5. Rozumienie zdań

DYSKURS:

6. Rozumienie tekstów

STRUKTURA TRJ i TESTÓW TOWARZYSZĄCYCH

SŁOWNIK

GRAMATYKA

DYSKURS

PRZETWARZANIE
FONOLOGICZNE

RECEPCJA

Rozumienie
słów

Rozumienie
zdań

Rozumienie
tekstów

TRJ

PRODUKCJA

Produkcja słów

Odmiana
wyrazów

Powtarzanie
zdań

SNOW

Opis:
FARMA i PARK

Test Powtarzania
Pseudosłów TPP

Opowiadanie:
PTASZKI

Opowiadanie:
PRZYGODA W
WARSZAWIE

Magdalena SMOZYŃSKA, Ewa HAMAN, Ewa CZAPLEWSKA, Agnieszka MARYNIAK,
Grzegorz KRAJEWSKI, Natalia BANASIK, Magdalena KOCHAŃSKA, Magdalena ŁUNIEWSKA

TEST ROZWOJU JĘZYKOWEGO TRJ

Ilustracje: Justyna KAMYKOWSKA, Magdalena WOLNICKA-MARYNIAK

Prawa autorskie należą do Instytutu Badań Edukacyjnych

Materiały współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Możliwość przeliczania wyników (na staniny lub centyle) do celów diagnostycznych:

PROFIL

(6 podtestów) - staniny

WYNIK OGÓLNY

(5 podtestów: SŁOWNIK + GRAMATYKA) – staniny i centyle

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

TRJ już od września w poradniach psychologiczno- pedagogicznych i ośrodkach wczesnej interwencji w całej Polsce!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

*entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dziękujemy!

Zespół TRJ

Kontakt: sli@ibe.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

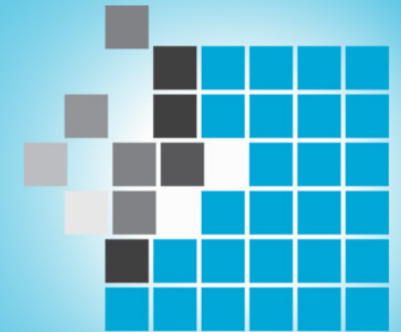

KONFERENCJA BADANIA W EDUKACJI

PODSUMOWUJĄCA PROJEKTY SYSTEMOWE:

**BADANIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI EDUKACJI ORAZ
INSTYTUCJONALIZACJA ZAPLECZA BADAWCZEGO**

**ROZWÓJ METODY EDUKACYJNEJ WARTOŚCI DODANEJ
NA POTRZEBY WZMOCNIENIA EWALUACYJNEJ
FUNKCJI EGZAMINÓW ZEWNĘTRZNYCH**

Warszawa, 19-20 października 2015 r.

Projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Instytut Badań Edukacyjnych

ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa

tel.: (22) 241 71 00, e-mail: ibe@ibe.edu.pl

www.ibe.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

IBE

*entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

